

Az intézetet, mint a nemzeti kultúra emlékeinek kincsesházát, a nemzet alapításától kezdve szívébe zárta s lelkes támogatásban részesítette; a nemesi családok letétbe helyezik levéltáraikat, különösen kiválik a SAPIEHA-család nagyon gazdag és fontos családi levéltárával, több ezer kötetre menő könyvtáraikat: WRONOWSKI 6600, NARGIELEWICZ 8790, gróf BADENI 10.000 kötettel, 1921-ben kerül be, mint különálló csoport a PAWLKOWSKI-gyűjtemény, állománya 21.500 kötet, 24.800 metszet, 3600 numizmatikai tárgy. Az 1927. évi statisztika szerint a könyvtár anyaga 193.303 kötet, 3001 atlasz, 5929 kézirat, 9568 autogramm; külön kiemelendő, hogy a francia irodalom leggazdagabban van benne képviselve, s hogy legtöbb folyóiratot járat az országban.

A társadalom lelkes támogatását a nemzeti szempontok is irányítják: az Intézet az ország délkeleti határán a lengyel műveltség őrszeme és bástyája, a lembergi szellemi élet központja; volt tisztviselői a nemzeti ügy szolgálatában üldöztetést is szenvedtek, az újabbak BIELOWSKI, MALECKI, KETRZYNSKI a lengyel tudományos élet kiváló képviselői, a multnak nagynevű buvárai.

HAVRÁN DÁNIEL.

Bibliografja historji polskiej za rok 1927. Marja *Mazan-kówna* i Kazimierz *Tyszkowski*. Lwów 1928. Ossolineum. 8° 55 l.

A füzet különlenyomat a «Kwartalnik Historyczni» 42-ik évfolyamából. Tartalmazza a lengyelországi és külföldi önálló és gyűjteményes művek, az évkönyvekben és folyóiratokban megjelent, Lengyelország történetét tárgyzó, cikkek bibliographiáját. Hogy a történelem fogalmát milyen tág körre terjeszti ki, megmutatja a mű fejezeteinek a fősorolása: történelem, segédtudományok, földrajz és etnografia, művészet-történet és archaeológia, hadtörténet, egyháztörténet, jog- és gazdaságtörténet, kultúrtörténet. A műben a magyar irodalom is föl dolgozva.

HAVRÁN DÁNIEL.

Divéky Adorján: *A lengyelországi könyv- és levéltárak magyar vonatkozású kézirati anyaga.* (Különlenyomat a «Levéltári Közlemények» 1927. évi 1—4. számából.) Budapest, Egyetemi-nyomda, 1928, 8°, 32 l.

Szerző, a magyar-lengyel kapcsolatok szorgalmas kutatója, kétévi munkával áttanulmányozta a jelentősebb lengyelországi könyvtárakat és levéltárakat és a bennük őrzött magyar vonatkozású kéziratokról ad most

cikkében áttekintést. Az anyag rendkívül gazdag, hiszen a két nemzet évszázados kereskedelmi, kulturális, politikai érintkezésben állott egymással. Magyar szempontból elsősorban a krakói gyűjtemények jönnek tekintetbe. Így Krakó városának régi levéltára, amely a városi vámkönyvekkel főleg kereskedelemtörténeti adatokat nyújt, a JAGELLO-könyvtár, az egyetem levéltára, amelyekben a Krakóban tanult magyar egyetemi hallgatókról találunk becses feljegyzéseket. Politikai vonatkozású kézirat sok van a CZARTORYSKI hercegi múzeumban. Lembergben különösen az OSSOLINSKI-könyvtár tartalmaz sok magyar történeti vonatkozású anyagot, főleg Lengyelország és Erdély XVI—XVII. századbeli kapcsolataira vonatkozót. Ugyanitt az állami levéltár őrzi a magyar szabadságharc támogatására szervezett lengyel légió ellen az osztrákoktól indított per iratait. A varsói főlevéltár királyi anyakönyveiben meg számadáskönyveiben számtalan kereskedelmi és művelődéstörténeti vonatkozás van, éppen így a pénzügyi levéltárban. Más, kisebb varsói könyvtárakban és Pózen, Thorn, Vilna, Danzig gyűjteményeiben lévő magyar anyagot is gondosan felsorolja DIVEKY, aki értékes munkát végzett az eddig nagy részben kiaknázatlan forrásanyag számbavételével.

H. G.

Antonio Bonfini MCDXXVII—MCMXXVII. A cura della Brigata Ascolana Amici dell'Arte—Gruppo Studiosi Storia Patria. Ascoli Piceno, 1928, 8°, 139 pag.

Antonio BONFINI születésének ötszázados évfordulójára készült ez az emlékkönyv, amely egy magyar és egy olasz tudós dolgozatán keresztül idézi fel a magyar-olasz barátság legszebb idejét: MÁTYÁS király korszakát. BONFINI értékes történetírói munkásságát nemcsak mi, de az olaszok is mindig számontartották és megbecsülték. A könyvben mintegy bevezetésül két tizennyolcadik századi író, MAZZUCHELLI és MARCUCCI, életrajzi feljegyzéseit találjuk BONFINI-ről; mindkettő nagy méltánnyal emlékezik meg róla. TÓTH László, a kötet egyik munkatársa, BONFINI magyarországi tartózkodásának körülményeit ismerteti. Természetesen munkáira is kiterjeszkedik, megismertet főművének forrásaival, a kézirat, majd a kiadások sorsával. Az eredeti kéziratból csak két töredéket ismerünk. Ezeket JAKUBOVICH Emil fedezte fel a Nemzeti Múzeum kézirtárában, illetőleg a szegedi franciskánus-kolostorban és felfedezéséről annak idején a Magyar Könyvszemlében számolt be. TÓTH László kiemeli BONFINI lényeges vonását; a renaissance idejére oly jel-